

اظهارنظر کارشناسی درباره:

«لایحه پروتکل اصلاحی بند «۵-۴-۱-۱۰» اساسنامه مؤسسه منطقه‌ای

استانداردسازی، ارزیابی انطباق، تأیید صلاحیت و اندازه‌شناسی سازمان

همکاری اقتصادی (ریسکام)»

کلیات

با توجه به نقش حیاتی استانداردها در تسهیل و ارتقای تجارت، دولت‌های عضو اکو، در راستای اهداف منشور اکو، بر آن شدند تا مؤسسه منطقه‌ای استانداردسازی، ارزیابی انطباق، تأیید صلاحیت و اندازه‌شناسی (ریسکام) را تأسیس کنند. از جمله مأموریت‌های تعیین شده برای این مؤسسه هماهنگ‌سازی استانداردهای ملی کشورهای عضو، تسهیل و ترغیب تجارت از طریق هم‌راستا کردن روش‌های استاندارد، ارزیابی، انطباق، تأیید صلاحیت و اندازه‌شناسی و ارتقای کیفیت و امنیت محصولات، حفاظت از محیط زیست و حمایت از مصرف‌کننده از طریق کاربرد استانداردهاست. انتشار اطلاعات و مشارکت مؤثر کشورهای عضو در فعالیتهای بین‌المللی در حوزه استاندارد که موجب پیشرفت علمی و فناوری منطقه اکو می‌شود از دیگر مأموریت‌های مؤسسه ریسکام است.

براساس تصمیم شورای وزیران اکو مقرر شده است بند «۵-۴-۱-۱۰» اساسنامه مؤسسه ریسکام اصلاح شود و دبیرخانه هیئت اندازه‌شناسی از کشور جمهوری قزاقستان به کشور جمهوری پاکستان منتقل شود. در ادامه در خصوص اصلاحیه مذکور نکاتی ارائه شده است.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۶۶۷

شماره چاپ:

۱۶۳۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۸/۱۲

ارزیابی و تحلیل لایحه

- هم‌افزایی ناشی از همکاری‌های متقابل در سطح منطقه، منجر به توسعه و ارتقای رفاه اجتماعی شده و قابلیت‌های رقابتی کشورهای عضو در سطح بین‌المللی را افزایش می‌دهد. با توجه به اهداف سازمان همکاری‌های اقتصادی (اکو) مبنی بر گسترش تجارت درون منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و همچنین تلاش در جهت ادغام تجارت کشورهای منطقه با تجارت جهانی و مأموریت‌های تعریف شده برای مؤسسه منطقه‌ای استاندارد ریسکام، عضویت در این سازمان و مؤسسه منطقه‌ای استانداردسازی وابسته به آن (ریسکام) می‌تواند آثار مثبتی در زمینه‌سازی برای بهره بردن از منابع و امکانات سایر کشورهای عضو و توسعه تجارت کشور دربر داشته باشد. لذا حفظ عضویت در سازمان و مؤسسه منطقه‌ای استانداردسازی (ریسکام) باید مورد توجه قرار گیرد.

- براساس بند «۵-۴-۱-۱۰» اساسنامه مؤسسه، یکی از وظایف هیئت اندازه‌شناسی این است که هماهنگی، انسجام فعالیت‌ها و خدمات اندازه‌شناسی در کشورهای عضو را به‌منظور دستیابی هرچه بیشتر به پذیرش مشترک نتایج درجه‌بندی، اندازه‌گیری و آزمایش انجام شده در این کشور ارتقا بخشد و در این خصوص در بین کشورهای عضو اعتمادسازی متقابل ایجاد نماید.

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور تولیدی

دفتر مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

سایر دفاتر:

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۳۱۰۱۶۷۹۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۱۰/۳

با توجه به بند مذکور به نظر می‌رسد کشوری که به‌عنوان دبیرخانه هیئت اندازه‌شناسی استاندارد انتخاب می‌شود باید از قابلیت‌ها و توانمندی‌های لازم در این حوزه برخوردار باشد. بررسی وضعیت بین‌المللی کشورها نشان می‌دهد که عضویت کشور پاکستان در دفتر بین‌المللی اوزان و مقیاس‌ها (BMPI)^۱ در سال ۱۹۷۳ نسبت به کشور قزاقستان (عضویت در سال ۲۰۰۸) از قدمت بیشتری برخوردار است. یکی از معیارهای مقایسه بین مراکز اندازه‌شناسی، ثبت تعداد توانمندی‌های کالیبراسیون و اندازه‌گیری (CMC)^۲ در سایت دفتر بین‌المللی اوزان و مقیاس‌هاست. براساس گزارش آگوست ۲۰۱۹ این دفتر، کشور قزاقستان بیش از ۶۰ فقره CMC ثبت کرده است، در حالی که براساس این گزارش تعداد CMC ثبت شده توسط کشور پاکستان صفر است. از این رو به نظر می‌رسد کشور قزاقستان و البته ترکیه (قدمت عضویت در BMPI سال ۱۸۷۵ و بیش از ۵۰۰ فقره CMC ثبت کرده است) نسبت به کشور پاکستان در پذیرفتن مسئولیت دبیرخانه هیئت اندازه‌شناسی ریسکام اولویت بیشتری دارند.

جمع‌بندی و پیشنهاد

- با توجه به اینکه هرگونه تعامل و همکاری تخصصی و فنی در حوزه ارتقای اهداف سازمان اکو منجر به تسهیل مبادلات و ارتباطات و پیشبرد کیفیت موضوعات مورد توافق در حوزه کشورهای عضو می‌گردد، اساساً چنین اقداماتی که صرفاً جنبه اداری و تخصصی دارد نه تنها منع نمی‌گردد، بلکه توصیه می‌شود.

- با توجه به اینکه کشور ترکیه از لوازم و سوابق برجسته و پیشرفته‌ای در این حوزه به‌ویژه به‌دلیل همکاری‌های متنوع که با شورای اروپا دارد، برخوردار است، در صورت تمایل این کشور در پذیرفتن مسئولیت دبیرخانه هیئت اندازه‌شناسی، می‌تواند گزینه مناسب‌تری باشد.

- با توجه به انصراف کشور جمهوری قزاقستان و در صورت عدم تمایل کشور ترکیه به پذیرفتن این مسئولیت، انتخاب کشور پاکستان می‌تواند مورد قبول باشد. پیشنهاد می‌شود قبل از اتخاذ تصمیم نهایی در این خصوص، کشور پاکستان برنامه عملیاتی در خصوص خدماتی که می‌تواند به‌عنوان مرکز حوزه اندازه‌شناسی ریسکام ارائه دهد را در اختیار اعضا قرار دهد.